

Bruxelles, den 24.2.2021
COM(2021) 82 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

**Opbygning af et klimarobust Europa — den nye EU-strategi for tilpasning til
klimaændringer**

{SEC(2021) 89 final} - {SWD(2021) 25 final} - {SWD(2021) 26 final}

1. KLIMAÆNDRINGERNES REELLE VIRKNINGER — BEHOVET FOR AT SKRIDE TIL HANDLING

Klimaændringerne er en realitet i dag, så vi er nødt til at skabe en mere modstandsdygtig fremtid. Verden har netop gennemgået det varmeste årti nogensinde, hvor rekorden for det varmeste år blev slået otte gange. Mennesket, kloden og vores velstand er sårbare over for klimaændringer, så vi er nødt til at forhindre det, der ikke kan tilpasses, og tilpasse os det, som ikke kan forhindres¹. Og vi må gøre det hurtigere og på en mere intelligent og systemisk måde. De alvorlige konsekvenser af covid-19-pandemien for vores sundhed og socioøkonomiske velfærd er en kraftig advarsel om, hvad der kan ske, hvis vi ikke er forberedt. De valg, vi træffer i dag, skal skabe en bedre verden.

Selv hvis der sættes en stopper for alle drivhusgasemissioner, vil det stadig ikke forhindre de klimapåvirkninger, der allerede forekommer. De vil fortsætte i årtier, selv om den globale og europæiske indsats for at reducere drivhusgasemissionerne viser sig at være effektiv. Selv drastiske midlertidige fald i emissionerne som dem, der indtraf som følge af f.eks. finanskrisen i 2008 eller de økonomiske forstyrrelser relateret til covid-19-pandemien, har kun ringe indvirkning på den globale opvarmnings overordnede forløb. Betydelige internationale tilsagn om at opnå klimaneutralitet øger sandsynligheden for det bedst tænkelige scenario, men selv da vil en betydelig tilpasningsindsats stadig være påkrævet.

Hyppigheden og voldsomheden af ekstreme klimatiske og vejrsmæssige forhold øges². Det har forårsaget en voldsom stigning i antallet af og omfanget af skader fra katastrofer i de sidste to årtier³. Disse ekstreme virkninger omfatter alt lige fra skovbrande og hedeølger uden fortilfælde lige nord for polarcirklen til altødelæggende tørke i Middelhavsområdet, fra orkaner, der hærger EU's regioner i den yderste periferi, til skove, der decimeres af hidtil usete udbrud af barkbiller i Central- og Østeuropa. Langsomme hændelser såsom ørkendannelse, tab af biodiversitet, jord- og økosystemforringelse, forsuring af eller stigende vandstand i havene er lige så ødelæggende på lang sigt.

Klimaændringernes virkninger har vidtrækkende konsekvenser i og uden for Unionen. Vandmangel i EU har påvirket så forskellige økonomiske aktiviteter som landbrug, akvakultur, turisme, afkøling af kraftværker og godstransport på floder. Den påvirker ikke kun økonomien, men også sundhed og trivsel blandt europæerne, som i stigende grad lider under hedeølger (globalt set var den mest dødbringende katastrofe i 2019 den europæiske hedeølge med 2 500 dødsfald). Det udgør også en risiko for fødevarerikkerheden, forværrer de eksisterende sociale uligheder og truer kulturarven. EU påvirkes allerede nu og vil i stigende grad blive påvirket af klimapåvirkninger uden for Europa gennem kaskadevirkninger og afsmittende virkninger på handel eller migration. Dette gør international modstandsdygtighed⁴ til et spørgsmål om ikke blot solidaritet, men også åben, strategisk autonomi for EU og dets medlemsstater.

¹ Tilpasning er en justeringsproces i forhold til de faktiske eller forventede klimaforhold og virkningerne heraf ([IPCC AR5](#)). Det er ikke et hasteindgreb, men en række proaktive foranstaltninger til håndtering af sammenhængen mellem fare (f.eks. tørke, stigende vandstand i havene), eksponering (f.eks. mindre vand mod syd) og sårbarhed (f.eks. fattigdom eller manglende uddannelse). Komplikationer (og farer) opstår som følge af vippepunkter (dvs. tærskler i klimaændringstakten) som f.eks. smeltning af permafrost, tab af havis eller massiv skovdød.

² <https://www.eea.europa.eu/highlights/soer2020-europes-environment-state-and-outlook-report>.

³ <https://www.undrr.org/news/drrday-un-report-charts-huge-rise-climate-disasters>.

⁴ En drøftelse af sammenhængen mellem tilpasning og modstandsdygtighed findes på [IPCC](#).

De økonomiske tab som følge af hyppigere klimarelaterede ekstreme hændelser er stigende. I EU udgør disse tab gennemsnitligt over 12 mia. EUR om året. Lavere og mere konservative skøn viser, at hvis EU's økonomi i dag udsættes for en global opvarmning på 3 °C over det førindustrielle niveau, vil det medføre et årligt tab på mindst 170 mia. EUR (1,36 % af EU's BNP⁵). Den langsomt stigende vandstand i havene giver også i stigende grad anledning til bekymring i kystområderne, som producerer ca. 40 % af EU's BNP og er hjemsted for ca. 40 % af EU's befolkning. Tabene er ujævnt fordelt, hvilket er til skade for regioner, der muligvis allerede står over for udfordringer såsom lav vækst eller høj ungdomsarbejdsløshed.

Europa er i færd med at tage klimaudfordringen op. EU har forpligtet sig til at opnå klimaneutralitet senest i 2050 og et mere ambitiøst emissionsreduktionsmål på mindst 55 % inden 2030 i forhold til 1990. Europa-Parlamentet, flere medlemsstater og mere end 300 byer har anerkendt, at vi står over for en klimakrise. Det Europæiske Råd har konkluderet, at klimaændringer er "en eksistentiel trussel". EU godkendte Leaders' Pledge for Nature for 2020⁶ om at tackle klima- og biodiversitetskriserne i fællesskab. Fokuseringen på den grønne omstilling i genopretnings- og resiliensfaciliteten og den næste generation af programmer under samhørighedspolitikken giver mulighed for at fremrykke investeringer og reformer, der kan bidrage til at øge modstandsdygtigheden over for klimachok og fremskynde dekarboniseringen af økonomien. For den private sektor vil EU-klassificeringssystemet for bæredygtige aktiviteter udgøre den ramme, der kan muliggøre klimarobuste investeringer. På individuelt plan mener over 93 % af europæerne, at klimaændringerne er et alvorligt problem, og 70 % er enige i, at tilpasningen til klimaændringerne er en positiv udvikling.

Betydningen af tilpasning anerkendes i stigende grad globalt — men flere rapporter fremhæver det manglende beredskab⁷. Medierne fortæller næsten konstant om ekstreme vejrfænomener og deres virkninger, og deres øgede intensitet og hyppighed som følge af klimaændringerne står øverst på den globale offentlige dagsorden. Den globale tilpasningskommission fremhævede, at tilpasningsløsninger ofte var uden negative følgevirkninger, dvs. værd at forfølge uanset hvordan klimaet udvikler sig. Dette skyldes deres mange sidegevinster, navnlig for naturbaserede løsninger og forebyggelse af katastroferisici, og det "tredobbelte udbytte", som tilpasningen giver anledning til: undgå fremtidige menneskelige, naturlige og materielle tab skabe økonomiske fordele ved at reducere risici, øge produktivitet og fremme innovation og de sociale, miljømæssige og kulturelle fordele.

Rubrik 1: Eksempel: Tørke

På grund af klimaændringerne står mange europæiske regioner i forvejen over for hyppigere, mere alvorlige og langvarige tørkeperioder. Tørker⁸ kan have kaskadevirkninger. De kan f.eks. reducere vandstanden i floder og grundvandsstanden, hæmme væksten af træer og afgrøder, øge forekomsten af skadedyrsangreb og give anledning til naturbrande. I Europa påvirker de fleste tørkerelaterede tab (ca. 9 mia. EUR om året) landbruget, energisektoren og den offentlige vandforsyning. Ekstreme tørkeperioder i Vest- og Centraleuropa i 2018, 2019 og 2020 forårsagede betydelige skader. Alene i 2018 udgjorde skaderne inden for landbruget ca. 2 mia. EUR i Frankrig, 1,4 mia. EUR i Nederlandene og 770 mio. EUR i Tyskland. Med en global opvarmning på 3 °C vil tørkeperioder forekomme dobbelt så ofte,

⁵ <https://ec.europa.eu/jrc/en/peseta-iv/economic-impacts>.

⁶ <https://www.leaderspledgefornature.org/>.

⁷ [Adaptation Gap Report 2020](#), rapporter fra Global Commission on Adaptation [Adapt Now](#) og [State and trends in adaptation 2020](#).

⁸ En tørke er en usædvanlig og midlertidig mangel på vand, hvad enten det er vanddamp, overfladevand eller grundvand.

og de absolutte årlige tørketab i Europa vil stige til 40 mia. EUR om året, idet de alvorligste virkninger vil forekomme i Middelhavsområdet og Atlanterhavsregionerne⁹.

EU kan reagere på tørke med kortsigtede nødforanstaltninger under EU-civilbeskyttelsesmekanismen, og EU-dækkende systemer for tidlig varsling er allerede på plads. Medlemsstaterne gennemfører integreret forvaltning af afvandingsområder gennem vandrammedirektivet, og nogle har vedtaget tørkeforvaltningsplaner for sårbare afvandingsområder. Da næsten alle afvandingsområder kan blive ramt på længere sigt, er der behov for organisatoriske og tekniske tilpasningsløsninger. Dette omfatter i landbruget bæredygtig (gen)anvendelse af vand, jordbundsforvaltning og plantedække, tørkeresistente afgrøder, vertikalt landbrug eller endog arealplanlægning for genopretning af beskadigede områder. Inden for energi og transport indebærer det at forberede sig på afbrydelser af bestemte vandveje med godstransport, af vandkraftværker og af kraftværkers køling¹⁰. Med hensyn til drikkevand dækker det fremme af vandbesparelser i boliger eller supplerende forsynings- og lagringsinfrastruktur.

2. OPBYGNING AF EN KLIMAROBUST UNION

Den europæiske grønne pagt, EU's vækststrategi for en bæredygtig fremtid, er baseret på den forudsætning, at den grønne omstilling er en stor mulighed, og at manglende handling vil være forbundet med enorme omkostninger. Den viser EU's lederskab med hensyn til at forebygge det værst tænkelige udfald ved at forpligte sig til klimaneutralitet og ved gennem bedre planlægning at påpege mere ambitiøse tilpasningsforanstaltninger på grundlag af EU's tilpasningsstrategi fra 2013¹¹.

Den langsigtede vision er, at EU i 2050 vil være et klimarobust samfund, der er fuldt ud tilpasset klimaændringernes uundgåelige virkninger. Det betyder, at vi i 2050, hvor vi søger at opnå klimaneutralitet, vil have styrket tilpasningsevnen og minimeret sårbarheden over for klimapåvirkninger i overensstemmelse med Parisaftalen og den foreslåede europæiske klimalov¹².

Forslaget om en europæisk klimalov danner grundlag for øgede ambitioner og politikkoherens med hensyn til tilpasning. Den fastsætter både rammerne for at opnå klimaneutralitet og ambitionen om tilpasning senest i 2050 ved at indarbejde den internationalt delte vision om handling i EU-retten (dvs. det globale mål for tilpasning i artikel 7 i Parisaftalen og mål 13 for bæredygtig udvikling). Forslaget forpligter EU og dets medlemsstater til at gøre løbende fremskridt med hensyn til at øge tilpasningsevnen, styrke modstandsdygtigheden og mindske sårbarheden over for klimaændringer. Den nye tilpasningsstrategi viser vejen frem og stiller løsninger til rådighed, der hjælper med at virkeliggøre disse fremskridt. Tilpasningsindsatsen vil på baggrund af tilpasningspolitikens systemiske karakter blive gennemført på en integreret måde sammen med andre initiativer i den europæiske grønne pagt såsom biodiversitetsstrategien, renoveringsbølgen, fra jord til bord-strategien, handlingsplanen for den cirkulære økonomi og handlingsplanen for nulforurening, skovstrategien, jordbundsstrategien, intelligent og bæredygtig mobil strategi og den nye strategi for bæredygtig finansiering.

⁹ PESETA IV-rapport <https://ec.europa.eu/jrc/en/peseta-iv/droughts>.

¹⁰ <https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientific-and-technical-research-reports/water-energy-nexus-europe>.

¹¹ En EU-strategi for tilpasning til klimaændringer [COM\(2013\) 216 final](#).

¹² Den europæiske klimalov [COM\(2020\) 80 final](#).

EU har allerede gjort en indsats for at øge sin modstandsdygtighed i de seneste år inden for rammerne af tilpasningsstrategien fra 2013¹³. Alle medlemsstater har nu en national tilpasningsstrategi eller -plan. Tilpasning er blevet indarbejdet i EU's politikker og dets langsigtede budget. Climate-ADAPT-plattformen¹⁴ er blevet en vigtig reference for viden om tilpasning. Den globale tilpasningskommission har anerkendt, at EU er en pioner med hensyn til at inddrage klimahensyn i beslutningstagningen¹⁵. Denne nye strategi bygger på disse erfaringer, øger ambitionsniveauet og udvides til at omfatte nye områder og prioriteter.

Medlemsstaterne vil fortsat være de vigtigste gennemførelsespartnere — og en mere ambitiøs og mere proaktiv indsats på EU-plan vil hjælpe dem med at opfylde deres tilpasningsbehov. Behovet for mere støtte på EU-plan underbygges af den ledsagende konsekvensanalyse¹⁶. Selv om de tilpasningsmæssige udfordringer er lokale og specifikke, kan løsningerne ofte overføres til en bredere sammenhæng og anvendes på regionalt, nationalt eller tværnationalt plan. Mange virkninger af klimaændringerne har en stærk grænseoverskridende dimension (f.eks. i den arktiske region, i makroregioner eller afvandingsområder) eller en international dimension (regioner i EU's yderste periferi og oversøiske lande og territorier), og der er EU-specifikke virkninger for det indre marked. Solidaritet på tværs af og i medlemsstaterne er afgørende for at opnå modstandsdygtighed på en retfærdig og rimelig måde. Kommissionen vil fortsat arbejde tæt sammen med medlemsstaterne om at gennemføre denne strategi for at bringe tilpasningsforanstaltninger på internationalt plan og EU-plan mere på linje med hinanden. Tilpasning på regionalt og lokalt plan vil også være til gavn, mens den europæiske klimapagt¹⁷ vil styrke individuelle borgere, som vil spille en central rolle for tilpasningsstrategiens succes¹⁸.

De udfordringer, der er forbundet med tilpasningen, er så alvorlige, at hele det offentlige system og hele samfundet skal være med. Det er af afgørende betydning, at den private og den offentlige sektor arbejder tættere sammen, navnlig om finansiering af tilpasning. Strategien vil med den fokus og de værktøjer, den stiller til rådighed, støtte den private sektor med hensyn til at identificere risici og foretage investeringer i tiltag rettet mod tilpasning og modstandsdygtighed (og undgå dårlig tilpasning). Ved at fremsætte løsninger, der kan bidrage til at opfylde de stigende behov for og bevidstheden omkring klimapåvirkninger (såsom krav om rapportering af ikke-finansielle oplysninger, EU-klassificeringssystemet for bæredygtige aktiviteter og den nye strategi for bæredygtig finansiering), kan der ydes hjælp til store virksomheder, SMV'er, lokale myndigheder, arbejdsmarkedets parter og offentligheden. Det vil også bidrage til at rette den fejlslappethed, at tilpasning kun er en omkostning — det er også en investering.

Strategien går ud på at realisere 2050-visionen om en klimarobust Union ved at gøre tilpasning mere intelligent, mere systemisk, hurtigere og ved at optrappe den internationale indsats. Dette omsættes gennem hele den politiske cyklus til forbedret viden og data, støtte til politikudvikling og styring af klimarisici på alle niveauer og generelt fremskyndede tilpasningsforanstaltninger. Kommissionen gør med den nye strategi sit for at ruste Europa til at blive mere klimarobust. En fuld gennemførelse af strategiens foranstaltninger ville stille Europa langt bedre med hensyn til at imødegå klimapåvirkninger allerede inden 2030. Dette ville gøre alle lokale myndigheder, virksomheder og

¹³ Evaluering af EU-strategien for tilpasning til klimaændringer, [SWD\(2018\) 461 final](#).

¹⁴ <https://climate-adapt.eea.europa.eu/>.

¹⁵ <https://gca.org/reports/adapt-now-a-global-call-for-leadership-on-climate-resilience/>.

¹⁶ SWD(2021) 25 og SWD(2021) 26.

¹⁷ <https://europa.eu/climate-pact>.

¹⁸ Den kommende konference om Europas fremtid kan udnyttes til at fremme bevidstheden om tilpasning på alle niveauer.

husholdninger bevidste om behovet for tilpasning og planlægning. Tilpasningens gennemførelse vil være godt i gang for de mest berørte. Der vil blive udvist globalt lederskab inden for områder som klimatjenester, klimasikring og naturbaserede løsninger.

2.1. Mere intelligent tilpasning: forbedring af viden og håndtering af usikkerhed

På trods af de fremskridt, der er gjort, er der stadig store huller i vores viden om tilpasning. Klimaændringerne kommer til udtryk i en lang række farer og påvirker næsten alle sektorer. Der er derfor behov for et omfattende videngrundlag for at iværksætte effektive foranstaltninger. Det omfatter usikkerhed om, hvor hurtigt og i hvilket omfang klimaet vil ændre sig og påvirke naturlige og menneskeskabte systemer, og om effektiviteten af politikker og foranstaltninger. Der er et stigende behov for at omsætte de store mængder tilgængelig klimainformation til skræddersyede og brugervenlige værktøjer. Vi må rykke grænserne for viden om tilpasning og tilegne os flere og bedre klimarelaterede data, særlig om økonomiske tab. Og vi har brug for at samle det hele.

2.1.1. Flytning af grænserne for viden om tilpasning

Der kan træffes bedre beslutninger og udføres bedre handlinger i lyset af usikkerheden omkring klimaet ved at tage udgangspunkt i den nyeste videnskab. Vi har allerede et solidt videngrundlag som udgangspunkt for handling, men der skal gøres en yderligere indsats i forbindelse med tilpasning, dens omkostninger, fordele og fordelingsmæssige virkninger. Derudover skal vi udnytte videnskaben til at forbedre vores forståelse af sammenhængen mellem klimarisici og socioøkonomiske sårbarheder og uligheder. Vi må udarbejde effektive og inklusive forvaltningsmekanismer, der sikrer en konstant dialog mellem politiske beslutningstagere og forskere, f.eks. gennem den europæiske konference om tilpasning til klimaændringer, der afholdes hvert andet år. EU har gode forudsætninger for at gennemføre dette ved at udnytte sine erfaringer med rammeprogrammerne for forskning og innovation, rumprogrammet og EU-civilbeskyttelsesmekanismen. Der er behov for fremskridt, f.eks. ved at udarbejde mere nøjagtige modeller til at anslå fremtidige skader og skræddersy tilpasningsforanstaltninger, sætte sig ind i sundhedsmæssige virkninger, kaskadevirkninger fra samtidige eller sekventielle klimapåvirkninger eller vippepunkter i jordsystemer¹⁹.

Den digitale omstilling er afgørende for at nå målene i den grønne pagt, herunder vedrørende tilpasning. Alle data fra EU's videnskabelige fyrtårne såsom Copernicus²⁰ og det europæiske havobservations- og havdatanetværk (EMODnet)²¹ er frit tilgængelige for alle brugere i hele verden. Copernicus' klimaændringstjeneste vil fortsætte med at gøre data mere anvendelige og videreudvikle tjenester, f.eks. om tildelingstjenester ved ekstreme hændelser²². Vi skal fremme brugen af de nyeste digitale teknologier og klimatjenester for at understøtte beslutningstagningen (f.eks. fjernmåling, smarte vejrstationer, kunstig intelligens og højtydende databehandling). Nye instrumenter som f.eks. Destination Earth og Digital Twins²³ er meget lovende med hensyn til at øge vores forståelse af nuværende og fremtidige klimapåvirkninger, både på verdensplan og lokalt. Der vil også blive lagt større vægt på havmålinger og -observation.

¹⁹ <https://media.nature.com/original/magazine-assets/d41586-019-03595-0/d41586-019-03595-0.pdf>.

²⁰ [Copernicusprogrammet](#) er et EU-flagskibsprogram. I kraft af jord-, hav- og atmosfæreovervågning samt overvågning af klimaændringer giver det fuld, gratis og åben adgang til en enorm mængde jordobservations- og jorddata samt produkter og tjenester.

²¹ <https://emodnet.eu/en>.

²² For at forstå, i hvor høj grad ekstreme vejr- og klimahændelser hænger sammen med klimaændringer. Jf. [C3S](#).

²³ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/destination-earth-destine#Digital-twins>.

Vi er nødt til at få bedre indsigt i den indbyrdes afhængighed mellem klimaændringer og økosystemer og de tjenester, de leverer. Der forventes store ændringer i terrestriske økosystemer og vegetationstyper på Den Europæiske Unions landområde i dette århundrede, herunder i beskyttede områder. Vandcyklus- og temperaturændringer eller stigning i havniveauet vil sætte økosystemerne under yderligere pres. Der forventes hidtil usete forhold i havene i løbet af dette århundrede med højere temperaturer, yderligere forsuring og iltsvind. Vi har brug for videnskabeligt baseret, robust genopretning og forvaltning af økosystemer, som bidrager til at minimere risici, forbedre modstandsdygtigheden og sikre, at økosystemernes vitale funktioner opretholdes: fødevarerforsyning, luft- og vandrensning, beskyttelse mod oversvømmelse, biodiversitet og afbødning af klimaændringer.

Kommissionen vil:

- *bidrage til at lukke huller i vores viden om klimapåvirkninger og modstandsdygtighed, herunder i havene, gennem Horisont Europa, Digitalt Europa, Copernicus og EMODnet*
- *forbedre det aktuelle tekniske niveau vedrørende modeller for tilpasning, risikovurdering og styringsværktøjer og bevæge os i retning af modellering på aktivniveau*

2.1.2. Flere og bedre data om klimarelaterede risici og tab

Det er yderst vigtigt at have data om klimarelaterede risici og tab²⁴ for at kunne forbedre nøjagtigheden af klimamæssige vurderinger. Enhver ny investerings- og politikbeslutning bør være klimaorienteret og fremtidssikret, lige fra boligejere, der renoverer deres hjem, til SMV'er, der starter virksomhed i et sårbart område, større virksomheder, der forvalter deres forsyningskæder, banker, der udsteder nye lån, eller byer, der laver lokalplanlægning. De data, der bruges til at kvantificere tab som følge af katastrofer, er i øjeblikket utilfredsstillende: De er ofte ikke registreret og/eller ikke til rådighed i tilgængelige formater og databaser, når de er indsamlet.

For at undgå "klimablinde" beslutninger bør data fra både den private og den offentlige sektor registreres, indsamles og deles på en bred og harmoniseret måde. Kommissionen vil fremme fælles regler og specifikationer til registrering og indsamling af data om klimarelaterede tab og fysiske klimarisici og støtte en central registrering af disse data fra såvel den offentlige som den private sektor på EU-plan gennem sit risikodataknudepunkt²⁵. Kommissionen vil på nationalt plan tilskynde til en frivillig tilgang med offentlig-private partnerskaber til indsamling og deling af tabsdata ud fra et styrket samarbejde med medlemsstaterne, byerne og industrien. Kommissionen vil også fastlægge databehovene og sammen med erhvervslivet undersøge, hvordan man bedst kan indsamle omfattende og harmoniserede data fra forsikrings-selskaber og i givet fald styrke Den Europæiske Tilsynsmyndighed for Forsikrings- og Arbejdsmarkedspensionsordninger (EIOPA).

²⁴ Dette omfatter offentlige og private tab som følge af klimarelaterede virkninger, f.eks. tab af menneskeliv, skader på infrastruktur eller kommercielle operationer. Det omfatter også omkostninger til katastrofeberedskab og -genopretning for aktiver og på forskellige administrative niveauer. [Registrering og deling af data om klimarisici og -tab](#) støtter arbejdet med [Sendairammen for katastrofeforebyggelse](#).

²⁵ <https://drmkc.jrc.ec.europa.eu/risk-data-hub/>.

Kommissionen vil lette adgangen til klimarelaterede risiko- og tabsdata for interessenter. Revisionen af Inspire-direktivet i 2021 i forbindelse med "GreenData4All"-initiativet giver mulighed for at revidere lovgivningen, så den kommer til at omfatte data om miljø- og klimarelaterede tab i forbindelse med katastrofer, hvorved anvendelsesområdet for offentlig adgang udvides. Klimarelaterede data om tab af katastroferisici kan også betragtes som datasæt af stor værdi i fremtidige revisioner af gennemførelsesretsakten til direktivet om åbne data og videreanvendelse af den offentlige sektors oplysninger. Tilsvarende vil data, der indsamles i offentlig-private partnerskaber, blive gjort så tilgængelige som muligt.

Kommissionen vil:

- *fremme og støtte brugen af dets risikodataknudepunkt for at harmonisere registrering og indsamling af omfattende og granulære klimarelaterede risiko- og tabsdata og fremme offentlig-private partnerskaber på nationalt plan for at indsamle og dele sådanne data*
- *sammen med EIOPA og industrien undersøge den bedste måde at indsamle ensartede og udførlige data om forsikrede tab på og styrke EIOPA, når det viser sig nødvendigt*
- *udvide den offentlige adgang til miljøoplysninger i Inspire-direktivet til at omfatte klimarelaterede data om risici og tab.*

2.1.3. Etablering af Climate-ADAPT som den autoritative europæiske platform for tilpasning

Klimavidenplatforme spiller en stigende rolle, når der skal træffes beslutninger om tilpasningsforanstaltninger. Climate-ADAPT er allerede et velkendt referenceværktøj og en udbredt videnressource, der udbygges løbende, f.eks. med adgang til Copernicusdata²⁶. Men der skal investeres mere i at udbygge dens kapacitet, antal brugere og bidragydere, outreach og virkning²⁷. Den vil fremme udvekslingen af viden, god praksis og løsninger, herunder fra EU-finansierede projekter, og nå ud til og inddrage et voksende netværk af brugere. Den vil også indsamle og behandle data fra alle relevante kilder og derefter producere oplysninger af høj kvalitet. Forbindelserne til tværnationale, nationale og subnationale tilpasningsplatforme vil blive videreudviklet, og det samme gælder forbindelsen til og interoperabiliteten med relevante ressourcer, der har betydning for klimapåvirkninger²⁸.

Vi har brug for en dybere forståelse af de klimarelaterede sundhedsrisici og større kapacitet for at kunne imødegå dem. Der er stigende sundhedstrusler i forbindelse med klimaændringer. De er alvorlige og kan kun håndteres på tværs af landegrænser. De indebærer død og tilskadekomst som følge af varme, oversvømmelser eller skovbrande samt fremkomst og spredning af smitsomme sygdomme og allergener i forbindelse med geografiske ændringer i vektorer og patogener²⁹. Klimaændringer vil også i stigende grad udgøre en udfordring for de offentlige sundhedssystemers evne til at fungere effektivt, f.eks. til at udvikle kapacitet til at håndtere sygdomme, der tidligere var ukendte i Europa.

²⁶ Copernicus samler det europæiske informationssystem for skovbrande, det europæiske tørkeobservatorium og det [europæiske oversvømmelsesvarslingssystem](#) inden for rammerne af sin [beredskabsstyringstjeneste](#).

²⁷ Ud fra en dybdegående evaluering <https://www.eea.europa.eu/publications/sharing-adaptation-information-across-europe>.

²⁸ F.eks.: [Skovinformationssystemet for Europa](#), [EU's jordobservationscenter](#), [Biodiversitetsinformationssystemet for Europa](#), [Det Europæiske Tørkeobservatorium](#), [videncentret for biodiversitet](#) og [EU's videnskabelige knudepunkt for jordobservation](#).

²⁹ <https://www.eea.europa.eu/publications/healthy-environment-healthy-lives>.

Kommissionen vil samle og forbinde data, værktøjer og ekspertise med henblik på at kommunikere, overvåge, analysere og forebygge klimaændringers virkninger på menneskers sundhed på grundlag af en One Health-tilgang.

Kommissionen vil:

- opdatere og udvide *Climate-ADAPT* til at være kilde til viden om klimapåvirkninger og tilpasning, bl.a. ved at samle forskellige informationskilder, og til at fungere som overvågnings- og rapporteringsmekanisme
- oprette et europæisk klima- og sundhedsobservatorium under *Climate-ADAPT*.

2.2. Mere systemisk tilpasning: Støtte politikudvikling på alle niveauer og i alle sektorer

Klimaændringerne har en så gennemgribende virkning, at vores reaktion på dem er nødt til at være systemisk. Kommissionen vil fortsat være aktivt engageret i at indarbejde hensynet til modstandsdygtighed over for klimaændringer i alle relevante politikområder i såvel den offentlige som den private sektor. Integrationen vil ikke blot omfatte de sektorer, der indgik i EU's tilpasningsstrategi fra 2013, dvs. landbrug, infrastruktur og forsikring. Den vil støtte den videre udvikling og, ikke mindst, gennemførelsen af tilpasningsstrategier og -planer på alle forvaltningsniveauer. I denne systemiske tilgang er der tre tværgående prioriteter: indarbejdning af tilpasning i den makroøkonomiske finanspolitik, naturbaserede tilpasningsløsninger og lokale tilpasningsforanstaltninger.

2.2.1. Forbedring af tilpasningsstrategier og -planer

Tilpasningsstrategier på alle niveauer skal være effektive og baseret på den seneste forskning. Tilpasningsstrategier vil fortsat være vigtige instrumenter. Nationale, regionale og lokale myndigheder bør videreudvikle dem. Kommissionen yder støtte til opbygning af administrativ kapacitet i medlemsstaterne til gennemførelse af EU's klimatilpasningspolitikker gennem sit tekniske støtteinstrument. Kommissionen og de deltagende lande og regioner vil også tilskynde til grænseoverskridende samarbejde gennem EU's makroregionale strategier samarbejdsrammer³⁰ og havområde og andre maritime strategier³¹, Interreg-finansieringsprogrammer og samarbejds- og netværksmuligheder under den fælles landbrugspolitik. Dette vil bidrage til at gennemføre tilpasningen gennem koordinerede og fælles tiltag mellem medlemsstaterne og mellem EU og tredjelande. Kommissionen vil også fremme udveksling af bedste praksis og løsninger på almindelige tilpasningsudfordringer blandt regionerne i den yderste periferi og med deres naboer. Kommissionen vil vurdere, hvordan den fælles fiskeripolitik tager højde for tilpasningen til klimaændringer, i forbindelse med rapporteringsprocessen for, hvordan denne politik fungerer.

Overvågning, rapportering og evaluering er afgørende for at kunne fastlægge et robust referenceniveau, der kan danne udgangspunkt for måling af fremgangen med tilpasningen. Gennemførelsesforordningen om forvaltning af energiunionen og klimainsatsen³² indeholder i forvejen bestemmelser om struktur, format, indsendelse og revision af de tilpasningsoplysninger, som medlemsstaterne rapporterer. Denne robuste

³⁰ https://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/cooperation/macro-regional-strategies/.

³¹ https://ec.europa.eu/maritimeaffairs/policy/sea_basins_da.

³² Europa-Kommissionens [gennemførelsesforordning \(EU\) 2020/1208](#).

rapportering støtter også gennemførelsen af de nationale energi- og klimaplaner, f.eks. beskyttelse af EU's energiforsyningsikkerhed mod klimapåvirkninger. Selv om tilpasningens særlige lokale karakter ofte gør en sammenligning vanskelig, kan den foretages for områder, der krydser flere grænser, som har fælles klimarisici. Sådanne områder inkluderer afvandingsområder, bjergrige områder, øer eller regionerne i den yderste periferi (som er særlig sårbare over for klimaændringer). Kommissionen vil videreudvikle egnede indikatorer og en ramme for vurderingen af modstandsdygtighed ud fra erfaringerne med resultattavler for tilpasningsberedskab i forbindelse med tilpasningsstrategien for 2013 og i overensstemmelse med det arbejde, der er udført i UNFCCC's tilpasningsudvalg.

Politisk sammenhæng skal tage højde for tilpasning på systematisk vis for ikke uforvarende at underminere den. EU's og medlemsstaternes politiske beslutningstagning skal anvende følgende principper for at skabe sammenhæng i politikkerne: sikre, at der i forbindelse med lovgivning og finansiering tages højde for katastroferisici for at undgå, at der skabes ny eksponering reducere eksisterende risici ved at opbygge modstandsdygtighed, forebyggelse og beredskab styre tilbageværende risici. Disse principper bør f.eks. indarbejdes i udbud og udvælgelseskriterier for EU-finansierede projekter, og de bør generelt inddrages ved udformning af politikker. Når Kommissionen forbedrer den måde, hvorpå retningslinjerne for bedre regulering og støtteværktøjer tackler bæredygtighedsspørgsmål som bebudet i den europæiske grønne pagt, vil den sørge for, at der tages behørigt og forholdsmæssigt hensyn til spørgsmål vedrørende klimatilpasning.

Kommissionen vil:

- *fremme samarbejde regionalt og på tværs af grænser og forbedre retningslinjerne for nationale tilpasningsstrategier i samarbejde med medlemsstaterne*
- *opgradere tilpasningsovervågning, -rapportering og -evaluering ved hjælp af harmoniserede rammer for standarder og indikatorer*
- *tilvejebringe værktøjer til forudgående projektvurdering for bedre at kunne identificere sidegevinster og positive virkninger for økonomien fra tilpasnings- og forebyggelsesprojekter*
- *ajourføre sine retningslinjer og sin værktøjskasse for bedre regulering for bedre at kunne indarbejde principperne om sammenhæng i den klimamæssige risikostyringspolitik.*

2.2.2. Fremme af lokal, individuel og retfærdig modstandsdygtighed

Det lokale niveau er grundlaget for tilpasningen, så EU's støtte skal bidrage til at øge den lokale modstandsdygtighed. Der er i stigende grad adgang til finansiel støtte gennem de europæiske struktur- og investeringsfonde³³, den fælles landbrugspolitik, LIFE-programmet og genopretnings- og resiliensfaciliteten. Kommissionen vil støtte lokal anvendelse af data, digitale og intelligente løsninger i forbindelse med klimatilpasning, der er skræddersyet til lokale og regionale særpræg. Dette vil bygge på eksisterende initiativer og instrumenter såsom EIP-SCC-markedet³⁴, programmet for et digitalt Europa, Horisont Europa og

³³ [Hovedsagelig fra Samhørighedsfonden](#) og Den Europæiske Fond for Regionaludvikling og i mindre omfang fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne, Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og Den Europæiske Socialfond.

³⁴ <https://eu-smartcities.eu/>.

initiativet om intelligente byer³⁵. Kommissionen vil bruge initiativet "den europæiske klimapagt" og "Uddannelse for Klimakoalitionen" til at informere, inspirere og forbinde de europæiske borgere, så de kan blive engageret og sættes i stand til at træffe direkte tilpasningsforanstaltninger³⁶.

EU og den globale borgmesterpagt vil blive styrket for at bistå de lokale og regionale myndigheder. EU vil for at hjælpe myndighederne med overgangen fra planlægning til handling afprøve en politisk støttefacilitet for at bistå dem inden for rammerne af EU's borgmesterpagt. Denne facilitet vil yde myndighederne direkte teknisk bistand i forbindelse med udvikling og gennemførelse af tilpasningsstrategier og -planer. EU vil tilskynde til endnu større inddragelse af regionale organer i forbindelse med fastsættelsen af tilpasningsdagsordenen gennem EU's dagsorden for byerne og de lokale aktionsgrupper for fiskeriet og vil inddrage Regionsudvalgets repræsentanter som en del af EU's borgmesterpagt.

Det er afgørende at opnå modstandsdygtighed på retfærdig vis, så fordelene ved klimatilpasning fordeles på en bred og retfærdig måde. Europæiske regioner og borgere er direkte berørt af klimaændringerne, f.eks. som følge af tab af arbejdspladser i klimaberørte sektorer såsom landbrug, fiskeri og turisme. Forskellige regioners og socioøkonomiske gruppers ulige eksponering for og sårbarhed over for klimapåvirkninger forværrer de eksisterende uligheder og sårbarheder³⁷. Klimaændringernes virkninger er ikke neutrale. Mænd og kvinder, ældre, personer med et handicap og fordrevne eller socialt marginaliserede personer har forskellig tilpasningsevne. Der skal tages hensyn til deres situation i tilpasningsforanstaltningerne. Der er i stigende grad behov for støtte til uddannelses- og omskolingsinitiativer, der fører til grønne job. EU vil fremme langsigtede strategier og politikker for økonomisk diversificering, der gør det muligt for arbejdstagerne at omkvalificere sig og bevæge sig over i sektorer med grøn vækst, og samtidig sørge for, at der er en tilstrækkelig og højt kvalificeret arbejdsstyrke. Dette vil kræve, at vi opnår større indsigt i klimaændringernes indvirkning på arbejdstagere, arbejdsvilkår, sundhed og sikkerhed, vurderer de dermed forbundne fordelingsmæssige virkninger og inddrager arbejdsmarkedets parter. Der kan f.eks. opnås støtte gennem den europæiske dagsorden for færdigheder, ungdomsgarantiordningen, Den Europæiske Socialfond Plus (ESIF+) eller genopretnings- og resiliensfaciliteten.

Kommissionen vil:

- *øge støtten til planlægning og gennemførelse af lokal tilpasning og lancere en tilpasningsstøttefacilitet under EU's borgmesterpagt*
- *støtte omskoling og efteruddannelse af arbejdstagere med henblik på at opnå retfærdig og rimelig modstandsdygtighed med uddannelse gennem ESF+, Erasmus+ og Det Europæiske Solidaritetskorps*
- *fortsætte med at sikre håndhævelsen af eksisterende beskæftigelses- og sociallovgivning og, hvor det er relevant, foreslå nye initiativer, der øger arbejdstagernes beskyttelse mod klimapåvirkninger.*

³⁵ <https://www.intelligentcitieschallenge.eu/>.

³⁶ https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/european-education-area/education-climate-coalition_da.

³⁷ Jf. [Miljøagenturets rapport](#): Ulige eksponering og ulige virkninger.

2.2.3. Integrering af modstandsdygtighed over for klimaændringer i de nationale finanspolitiske rammer

De nationale finanspolitiske rammer i EU omfatter kun i begrænset omfang klimaændringer og finanspolitiske risici i forbindelse med naturkatastrofer. Afhjælpning og genopbygning efter ekstreme vejrforhold og langsomme klimahændelser vil øge de offentlige udgifter, herunder via kompensation for uforsikrede tab. Virkningerne på produktionskapaciteten kan have negativ betydning for den økonomiske vækst. Katastroferisikostyring omfatter processer og værktøjer til håndtering af forudgående klimarelaterede risici og begrænsning af efterfølgende katastroferelaterede konsekvenser. Dette skal indgå i budgetplanlægningen, i forvaltningen og i de institutionelle ordninger. Katastroferisikofinansiering kan suppleres med en kombination af risikostyrings- og risikodelingsinstrumenter, der stilles til rådighed af den private sektor, og som er tilpasset katastrofernes alvor og hyppighed. I betragtning af den mulige indvirkning på den finanspolitiske stabilitet er der også behov at styre de risici, der forbundet med bæredygtigheden af den langsigtede offentlige gæld.

Den makroøkonomiske modstandsdygtighed gør det nødvendigt at indregne alle plausible klimascenarier i økonomiske politikker og at få større indsigt i katastroferisikostyring³⁸. Sunde risikovurderinger bør inddrage virkningen af og sandsynligheden for klimaændringsscenarier. Og udvikling af scenarieanalyser kan med tiden indgå i stresstest af makroøkonomiske variabler³⁹. Solide vurderinger af de vigtigste økonomiske virkninger af naturskabte risici bør stilles rådighed, og skøn over deres finanspolitiske virkninger bør indgå i budgetplanlægningsprocessen. Hvis der tages hensyn til kvantitative katastroferisikovurderinger i budgetplanerne, vil det bidrage til, at der hurtigt stilles midler til rådighed i overensstemmelse med behovet. Ved at stille særlige midler og instrumenter til rådighed på EU-niveau såvel som på nationalt niveau, f.eks. fra Den Europæiske Unions Solidaritetsfond⁴⁰, kan der bidrages til nødhjælps- og genopretningsoperationer efter katastrofer. Dette skal som minimum omfatte "build back better"-overvejelser. Gennemsigtighed i relation til disse bidrag kan skabe tilpasningsincitament og mindske moral hazard⁴¹.

Målene for klimatilpasning og modstandsdygtighed indgår i EU's genopretningsindsats i forbindelse med covid-19-pandemien. Det vil fortsat være et centralt mål for den makroøkonomiske finanspolitik at støtte opsvinget på kort og mellemlang sigt. Udgifternes omfang og art øger vigtigheden af en bedre genopbygning, også i de nationale budgetter. Genopretnings- og resiliensfaciliteten vil støtte medlemsstaternes økonomiske genopretning og langsigtede modstandsdygtighed. De nationale genopretnings- og resiliensplaner forventes at støtte investeringer og reformer med henblik på at forbedre modstandsdygtigheden over for klimaændringer i hele EU. Mindst 37 % af tildelingen i planerne bør gå til klimaindsatsen, der omfatter både afbødnings- og tilpasningsindsatsen. Genopretnings- og resiliensfaciliteten

³⁸ Klimafølsomhed bygger på et estimeret interval — den økonomiske politik skal forberedes på det tilfælde, at de globale temperaturer stiger meget mere for en given mængde emissioner, end det forventes i de mest sandsynlige scenarier. Se f.eks. [CRESCENDO](#).

³⁹ Der vil blive udarbejdet referencescenarier for EU's globale status senest i 2040 i Kommissionens strategiske fremsynsrapport fra 2021.

⁴⁰ https://ec.europa.eu/regional_policy/da/funding/solidarity-fund/.

⁴¹ Anvendelse af genopretnings-, rehabiliterings- og genopbygningsfaserne efter en katastrofe for at øge lokalsamfundenes modstandsdygtighed ved at indbygge foranstaltninger til reduktion af katastroferisici i genoprettelsen af fysisk infrastruktur og i revitaliseringen af eksistensgrundlaget, økonomien og miljøet ([FN's Generalforsamling, 2016](#)).

vil endvidere ikke støtte foranstaltninger, der i betydelig grad skader miljøet⁴², herunder målet om tilpasning til klimaændringer.

Kommissionen vil:

- udvikle metoder til at måle den potentielle indvirkning af klimarelaterede risici på de offentlige finanser, udvikle værktøjer og modeller til klimastresstest og indlede drøftelser med medlemsstaterne om at tage bedre hensyn til klimaændringer i de nationale rapporteringsmæssige og finanspolitiske rammer
- undersøge og drøfte foranstaltninger med medlemsstaterne for at dæmpe de finanspolitiske konsekvenser af klimarelaterede hændelser og mindske finanspolitiske risici i forbindelse med bæredygtighed
- sammen med medlemsstaterne undersøge, hvorvidt og i hvilket omfang klimatilpasningsdimensionen kan inddrages i stabilitets- og konvergensprogrammer
- fremme bedre koordinering og komplementaritet mellem nødhjælps- og genopretningsforanstaltninger efter katastrofer, der støttes af Den Europæiske Unions Solidaritetsfond og andre EU-fonde for at fremme "build back better"-princippet.

2.2.4. Fremme af naturbaserede tilpasningsløsninger

Gennemførelse af naturbaserede løsninger i større målestok vil øge modstandsdygtigheden over for klimaændringer og bidrage til adskillige mål under den grønne pagt. Blågrønne (i modsætning til grå) infrastrukturer⁴³ er multifunktionelle løsninger uden negative følgevirkninger og giver samtidig miljømæssige, sociale og økonomiske fordele og hjælper med at opbygge modstandsdygtighed over for klimaændringer⁴⁴. Eksempelvis vil beskyttelse og genopretning af vådområder, tørveområder, kystøkosystemer og marine økosystemer, udvikling af grønne områder i byerne og etablering af grønne tage og vægge samt fremme og bæredygtig forvaltning af skove og landbrugsjord bidrage til at tilpasse naturressourcerne til klimaændringerne på en omkostningseffektiv måde. Det er afgørende, at fordelene herved kvantificeres bedre, og at de formidles bedre til beslutningstagere og aktører på alle niveauer for at forbedre udnyttelsen⁴⁵. Endvidere vil Kommissionen udvikle en certificeringsmekanisme for kulstofoptag, som vil muliggøre robust overvågning og kvantificering af klimafordelene ved mange naturbaserede løsninger.

Naturbaserede løsninger er afgørende for at bevare sunde vandressourcer, herunder havmiljøet, og en sund jordbund. De skal spille en større rolle i arealforvaltning og infrastrukturplanlægning for at reducere omkostningerne, levere klimaresistente tjenester og forbedre overholdelsen af vandrammedirektivets krav om god økologisk tilstand. Anvendelse af naturbaserede løsninger inde i landet, herunder retablering af svampelignende funktioner i jorden, vil fremme forsyningen af rent ferskvand og mindske risikoen for oversvømmelser. I kyst- og havområder vil naturbaserede løsninger styrke kystforsvaret og mindske risikoen for

⁴² Jf. artikel 17 i [klassificeringsforordningen \(EU\) 2020/852](#).

⁴³ https://ec.europa.eu/environment/nature/ecosystems/benefits/index_en.htm.

⁴⁴ Naturbaserede løsninger er inspireret og understøttet af naturen. Se [her](#), [her](#) og [Rådets konklusioner af 16. oktober 2020](#).

⁴⁵ Dette arbejde kan baseres på [retningslinjer fra FN](#), [dokumenter om EU-støttet forskning og vejledning](#) og Den Internationale Naturbeskyttelsessammenslutnings [globale standard for naturbaserede løsninger](#).

algeblomstring. Samtidig vil de give fordele såsom kulstofbinding, fremme af turisme samt bevarelse og genopretning af biodiversitet.

Europa er nødt til at foretage flere investeringer i naturbaserede løsninger for at skabe gevinster med hensyn til tilpasning, afbødning, nedbringelse af katastroferisici, biodiversitet og sundhed. Investeringer i naturbaserede løsninger skal være levedygtige på lang sigt, da klimaændringerne øger belastningen af økosystemerne. Dette kan gøres gennem nye og innovative finansieringsmetoder og -produkter under InvestEU⁴⁶, gennem målrettet støtte under samhørighedspolitikens programmer og støtte til investeringer, økoordinering og rådgivning under den fælles landbrugspolitik. Kommissionen vil bruge kulstoflagrende dyrkning til at fremme en ny forretningsmodel til fjernelse af landbaseret kulstof, herunder økonomiske incitamentter til lancering af naturbaserede løsninger.

Kommissionen vil:

- *foreslå naturbaserede løsninger til fjernelse af kulstof, herunder regnskab og certificering i forbindelse med kommende initiativer omkring kulstoflagrende dyrkning*
- *udvikle de finansielle aspekter af naturbaserede løsninger og fremme udviklingen af finansielle tilgange og produkter, der også omfatter naturbaseret tilpasning*
- *fortsat tilskynde medlemsstaterne til og hjælpe dem med at gennemføre naturbaserede løsninger gennem vurderinger, vejledning, kapacitetsopbygning og EU-finansiering.*

2.3. Hurtigere tilpasning: fremskyndelse af tilpasning over hele linjen

Hvis tilpasningsinitiativer skal fremskyndes, skal der tilvejebringes ressourcer, som står mål med udfordringen. EU øgede udgiftsmålet for klimaindsatsen til 30 % i sit langsigtede budget for 2021-2027, og tilpasning var et centralt element. En yderligere styrkelse af den sociale dimension i EU-budgettet under Den Europæiske Socialfond vil frigøre mere støtte til beskyttelse af de mest sårbare. Ud fra et skøn over de investeringer, der er nødvendige for at opfylde tilpasningsbehovene, må det ikke desto mindre konstateres, at der er en betydelig mangel på finansiering til klimarobuste investeringer i Europa⁴⁷, så der er behov for andre finansieringskilder. Den Europæiske Investeringsbank bebudede i sin nye klimakøreplan⁴⁸ fuld støtte til EU's nye tilpasningsstrategi, som vil blive præciseret yderligere inden udgangen af 2021. EIB vil sikre sig, at alle de aktiviteter, den understøtter, er klimasikre og aktivt forfølger investeringsmuligheder i udvikling og gennemførelse af teknologier, produkter og tjenester, der er modstandsdygtige over for klimaændringer.

Klimatilpasningskløften er stor, og den vokser, så vi skal være hurtigere til at slå bro over den. Det Europæiske Miljøagentur har med jævne mellemrum fremhævet dette problem i sine evalueringsrapporter om tilpasning⁴⁹. Tilpasningsplanlægningen skrider fortsat langsomt frem, og gennemførelsen og overvågningen er endnu langsommere. De nuværende foranstaltninger fokuserer primært på bevidstgørelse, institutionel organisation eller politikudvikling, men egentlig gennemførelse af fysiske løsninger, såsom at skabe flere grønne områder for at mindske virkningerne af hedeølger eller tilpasse kloaksystemer, så de

⁴⁶ Samtidig med at den efterspørgselsdrevne tilgang respekteres fuldt ud.

⁴⁷ EU-dækkende økonomisk evaluering af tilpasningen til klimaændringer [BASE](#) (2016).

⁴⁸ EIB's [klimakøreplan 2021-2025](#) (vedtaget i november 2020).

⁴⁹ Senest [om bytilpasning](#).

bedre kan håndtere overløb af regnvand, halter bagefter. Formålet med denne strategi er derfor at flytte fokus til udvikling og udbredelse af løsninger, bidrage til at mindske klimarisici, øge beskyttelsen mod klimapåvirkninger og sikre adgang til ferskvand.

2.3.1. Fremskyndelse af udbredelsen af tilpasningsløsninger

Den manglende adgang til direkte anvendelige løsninger er en af de største hindringer for tilpasning. EU's rammeprogram og videns- og innovationsfællesskabet om klima⁵⁰ støtter allerede tilpasningsinnovation, men den seneste analyse viser, at der er behov for at optrappe den⁵¹. En af de foreslåede Horisont Europa-missioner vil være "Tilpasning til klimaændringer, herunder samfundsmæssig omstilling"⁵². Missionen vil teste integrerede løsninger, der kan realisere visionen om klimamodstandsdygtighed inden 2050, idet der lægges vægt på borgerinddragelse. Disse løsninger kan derefter opskaleres og udbredes i og uden for Europa Missionsforslaget har til formål at hjælpe 200 lokalsamfund med at udvikle løsninger omkring transformativ tilpasning og optrappe 100 såkaldte "Deep Demonstrations" af modstandsdygtighed. Horisont Europa-programmet har også planlagt missioner vedrørende jordbundssundhed, klimaneutrale byer og have, som er direkte relevante for tilpasningsindsatsen⁵³.

Der er et presserende behov for løsninger til at hjælpe landbrugere og arealforvaltere med at håndtere klimarisici. Grænserne for nutidens biogeografiske regioner vil flytte nordpå og opad, ændre vegetationsmønstre og økosystemer og udløse store ændringer i skove og landbrugsjord. Træer og afgrøder vil muligvis ikke være i stand til at tilpasse sig sådanne forandringer, især ikke når der ses en fragmentering i egnede levesteder. En løsning er at gøre bedre brug af den genetiske mangfoldighed og ikkeskadelige plantegenetiske ressourcer i forbindelse med tilpasning på grundlag af den nyeste videnskab. Dette kan f.eks. ske ved at integrere tilpasningshensyn bedre i den måde, hvorpå skovene forvaltes. Kommissionen vil gøre det lettere at udvide udbuddet af egnet planteforneringsmateriale af høj kvalitet for at støtte tilpasningen inden for landbrug, skovbrug og forvaltning af jordøkosystemer. Der er behov for at gøre en større indsats for at tilskynde til samarbejde, tværnational produktion og overførsel af frø og plantemateriale gennem aktive politikker og foranstaltninger ved at ændre direktivet om handel med forstligt formeringsmateriale og direktiverne om handel med frø og andet formeringsmateriale⁵⁴.

Beslutningsstøttesystemer og teknisk rådgivning, der fremmer modstandsdygtigheden over for klimaændringer, skal gøres lettere tilgængelige og hurtigtvirkende for at fremme deres udbredelse. Kommissionen vil støtte udviklingen af løsninger til hurtig indgriben for beslutningstagere og aktører, der beskæftiger sig med tilpasning. Disse løsninger skal kunne bruges inden for den tidshorisont og med de ressourcer, der er til rådighed for den finansielle sektor, SMV'er eller små landbrugere, og trække på vigtige data fra Copernicus og andre kilder. Offentlige myndigheder og arealforvaltere med ansvar for Natura 2000-områder har behov for vejledning om hensigtsmæssige bevaringsmetoder og tilpasningsstrategier. Store private investeringer i tilpasningsløsninger vil også øge antallet af tilgængelige løsningsmuligheder og gøre det mere økonomisk overkommeligt for alle at

⁵⁰ <https://www.climate-kic.org/>.

⁵¹ Andelen af klimatilpasningsopfindelser i 2015 var stort set den samme som i 1995, mens innovation inden for afbødning af klimaændringer næsten fordobledes. Hertil kommer, at kun få nyskabende tilpasninger overføres på tværs af grænserne, og der sker praktisk talt ingen overførsel af patenteret viden til lavindkomstlande ([Verdensbanken](#)).

⁵² https://ec.europa.eu/info/publications/climate-resilient-europe_en.

⁵³ https://ec.europa.eu/info/horizon-europe/missions-horizon-europe_en.

⁵⁴ https://ec.europa.eu/food/plant/plant_propagation_material/legislation/eu_marketing_requirements_en.

anvende dem. EU-klassificeringen af bæredygtige aktiviteter omfatter tilpasning⁵⁵ og vil fungere som katalysator for og incitament til at kanalisere privat finansiering over i øget modstandsdygtighed over for klimaændringer.

Kommissionen vil:

- gennemføre den planlagte Horisont Europa-mission vedrørende tilpasning til klimaændringer og andre tilpasningsrelevante missioner, herunder vedrørende jordbundssundhed, klimaneutrale byer og havene, når de er godkendt
- støtte udviklingen af yderligere tilpasningsløsninger, herunder beslutningsstøtteværktøjer til hurtig indgriben, for at give aktører, der beskæftiger sig med tilpasning, bedre løsningsmuligheder
- indarbejde tilpasning i ajourføringen af vejledningen om Natura 2000 og klimaændringer, i retningslinjerne for biodiversitetsvenlig skovrejsning og genplantning af skov og i den kommende skovstrategi
- øge sin støtte til at beskytte genetiske ressourcers potentiale for tilpasning, bl.a. ved at foreslå lovgivning om produktion og markedsføring af frø
- videreudvikle EU-klassificeringssystemet for bæredygtige aktiviteter med henblik på klimatilpasning.

2.3.2. Reduktion af klimarelaterede risici

Det betaler sig at investere i modstandsdygtig, klimasikker infrastruktur. Infrastruktur holder ofte i mange årtier, men en stor del af den eksisterende infrastruktur modstår ikke klimaændringerne særligt godt. Infrastrukturinvesteringer bør være klimarobuste for at minimere risikoen for katastrofer og for være omkostningseffektive i hele infrastrukturens levetid. Dette kan kræve en forøgelse af et projekts startomkostninger med ca. 3 %, men investeringer i modstandsdygtighed har et cost/benefit-forhold på ca. 1:4⁵⁶. Kommissionen har udarbejdet omfattende vejledninger om klimasikring af nye større infrastrukturprojekter. Disse retningslinjer er blevet ajourført og vil blive udvidet til andre EU-fonde⁵⁷ med særlig fokus på kritisk infrastruktur. Kommissionen vil fortsætte med at opdatere denne vejledning og udvide den til at omfatte eksisterende infrastruktur og fremme dens anvendelse ud over EU-finansieringen. Kommissionen vil også bruge eksterne politiske instrumenter til at fremme deres internationale anvendelse. Kommissionen har samarbejdet med de europæiske standardiseringsorganisationer om at ajourføre standarder for infrastrukturens sikkerhed og ydeevne i et klima i forandring. De har udarbejdet retningslinjer for standardforfattere og påbegyndt en ajourføring af 12 infrastrukturstandarder som et pilotprojekt. Denne aktion vil dække en bredere vifte af standarder og bidrage til at fremskynde standardiseringen af tilpasningsløsninger⁵⁸. Kommissionen vil tilskynde medlemsstaterne til at inddrage national standardisering i gennemførelsen af deres nationale tilpasningsstrategier som supplement til standardiseringsarbejdet på EU-plan.

⁵⁵ EU-klassificering af bæredygtige aktiviteter. Yderligere oplysninger her.

⁵⁶ <https://gca.org/reports/adapt-now-a-global-call-for-leadership-on-climate-resilience/>.

⁵⁷ I det langsigtede EU-budget for 2021-2027: InvestEU, Connecting Europe-faciliteten (CEF), Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU), Samhørighedsfonden og Fonden for Retfærdig Omstilling (FRO).

⁵⁸ For at tilpasse de eksisterende standarder for infrastrukturens og udstyrets sikkerhed og ydeevne til fremtidige klimaforhold. Standarder fremmer også tekniske løsninger, der kan anvendes til at tilpasse aktiver til det ændrede klima, f.eks. grønne tage og vægge.

Klimatilpasningsindsatsen skal i højere grad udnytte synergier med det overordnede arbejde med at forebygge og reducere katastroferisici. Begge bidrager med en række komplementære tilgange til håndtering af klimarisici med henblik på at opbygge modstandsdygtige samfund. Der kan opnås bedre sammenhæng med hensyn til praksis, standarder, vejledning, mål, ressourcer og viden gennem en mere indgående koordinering på nationalt plan, EU-plan (under EU-civilbeskyttelsesmekanismen) og internationalt (inden for rammerne af Sendairammen for katastroforebyggelse). Kommissionen vil på baggrund af sit arbejdsdokument *Overview of natural and man-made disaster risks the European Union may face*⁵⁹ (Oversigt over naturkatastrofer og menneskeskabte katastroferisici, som Den Europæiske Union måtte blive udsat for), relevante forskningsprojekter⁶⁰, dens PESETA-rapporter⁶¹ og under hensyntagen til eksisterende sektorbestemmelser planlægge en EU-dækkende klimarisikovurdering. I denne vurdering vil der blive lagt særlig vægt på sundhedstrusler, sårbarheder i økosystemer, kritisk infrastruktur, TEN-E-projekter af fælles interesse⁶² samt TEN-T-korridorer og hotspots. Kommissionen vil bidrage til at tackle overløb af regnvand og bymæssigt afløb i forbindelse med revisionen af direktivet om rensning af byspildevand og udveksle bedste praksis om forebyggelse af vandforurening efter industriulykker forårsaget af oversvømmelser og tørke.

Vi skal gøre mere for at forberede Europas bygningsmasse på at modstå virkningerne af klimaændringer. Ekstreme vejrforhold og langvarige klimaændringer kan skade bygninger og deres afbødningspotentialer, f.eks. solpaneler eller varmeisolering efter haglstorme. Bygninger kan dog også bidrage til tilpasning i stor skala, f.eks. gennem lokal vandbinding, der mindsker den urbane varmeøffekt med grønne tage og vægge. Renovationsbølgen og handlingsplanen for den cirkulære økonomi identificerer modstandsdygtighed over for klimaændringer som et nøgleprincip. Kommissionen vil undersøge mulighederne for bedre at kunne forudsige klimabetinget stress på bygninger og integrere hensynet til modstandsdygtigheden over for klimaændringer i opførelsen og renoveringen af bygninger gennem kriterier for grønne offentlige indkøb i forbindelse med offentlige bygninger, den digitale bygningslogbog og som led i revisionen af direktivet om bygningers energimæssige ydeevne og forordningen om byggevarer.

Kommissionen vil:

- *forbedre vejledningen om klimasikkerhed og fremme brugen i Europa og i udlandet*
- *udvikle en EU-dækkende klimarisikovurdering og tage større hensyn til klima i EU's katastroforebyggelse og -styring*
- *håndtere EU's beredskab og indsats over for klimarelaterede sundhedstrusler, herunder gennem EU-rammen for sundhedstrusler og, hvor det er relevant, den planlagte Kriseberedskabsmyndighed på Sundhedsområdet*
- *øge samarbejdet med standardiseringsorganisationer for at klimasikre standarder og udarbejde nye standarder for klimatilpasningsløsninger*

⁵⁹ SWD(2020) 330 final https://ec.europa.eu/echo/news/european-commission-publishes-new-report-disaster-risks-eu_en.

⁶⁰ [F.eks.](#) om at slå bro over klimatilpasning og katastroferisikobegrænsning eller kaskaderisici som følge af klimapåvirkninger.

⁶¹ <https://ec.europa.eu/jrc/en/peseta-iv>.

⁶² Den [reviderede TEN-E-forordning](#) indeholder et krav om, at projekter af fælles interesse skal indarbejde klimatilpasningsforanstaltninger både i udføringsfasen og i forbindelse med miljøkonsekvensvurderingen og relevante miljøtilladelser.

- støtte indarbejdelsen af hensyn til modstandsdygtighed over for klimaændringer i de kriterier, der gælder for opførelse og renovering af bygninger og kritisk infrastruktur.

2.3.3. Udjævning af klimabeskyttelseskløften

Klimabeskyttelseskløften er andelen af uforsikrede økonomiske tab som følge af klimarelaterede katastrofer. Denne kløft forekommer at blive større på grund af langsomme tilpasningsforanstaltninger og hyppigere ekstreme vejrfænomener, hvis klimaforsikringer ikke er tilstrækkeligt udbredt⁶³. De kendte tab er desuden anslåede nedre grænseværdier, hvor tendenserne er undervurderet. Klimapåvirkninger udgør en destabiliserende risiko for aktiver og virksomheder. Erhvervslivet kan i et vist omfang afbøde risiciene, når de deraf følgende tab dækkes, herunder gennem instrumenter til risikodeling både nationalt og på tværs af grænserne. I dag er kun 35 % af de klimarelaterede økonomiske tab forsikret i gennemsnit og helt nede på 5 % eller derunder i visse dele af Europa.

Anvendelse af forsikring som en risikooverførselsmekanisme til at absorbere finansielle tab i forbindelse med klimarisici kan være et første skridt fra krisereaktion til risikostyring og -foregribelse. Ifølge en rapport fra forsikringsbranchen kan en stigning på 1 % i forsikringsdækningen reducere de globale omkostninger ved klimarelaterede katastrofer for skatteydere eller regeringer med 22 %⁶⁴. Både EU's forsikringsbranche og Den Europæiske Tilsynsmyndighed for Forsikrings- og Arbejdsmarkedspensionsordninger har advaret om, at der er udsigt til voksende problemer med forsikringsdækning og prisoverkommelighed i en klimaskadet verden. Det er derfor vigtigt at undersøge og fremme udbredelsen af naturkatastrofeforsikringer i medlemsstaterne og fremme nationale forsikringsordninger for katastrofer, der tilskynder brugerne til at investere i tilpasning. Der vil blive ydet støtte hertil gennem udvikling af EIOPA's naturkatastrofedashboard og offentliggørelse af retningslinjer for statslig indsats⁶⁵. I sidste ende vil den mekanisme, der indføres med denne strategi, give anledning til nationale vurderinger af dækningsgraden for forsikringer og anbefalinger til forbedringer.

Dialog og innovation kan i høj grad øge potentialet for forsikringsordninger rettet mod modstandsdygtighed over for klimaændringer. Kommissionen vil fremme samarbejde og drøftelser om bedste praksis mellem interessenter i forsikringsbranchen ved at styrke dialogen mellem forsikringsselskaber, genforsikringsselskaber, offentlige myndigheder og andre interessenter såsom bygherrer og infrastrukturoperatører i forbindelse med bebyggede områder. Kommissionen vil som led i den kommende strategi for bæredygtig finansiering udforske yderligere tiltag inden for klimarelevante forsikringsprodukter. Der ses i den forbindelse nærmere på bedste praksis angående finansielle instrumenter til styring af midlertidige risici, uanset om de er markedsrelaterede eller klimabetingede, tillige med nye og innovative risikooverførselsløsningers potentiale⁶⁶.

Kommissionen vil som led i den kommende strategi for bæredygtig finansiering:

- hjælpe med at undersøge indførelse af naturkatastrofeforsikring i medlemsstater

⁶³ Miljøagenturet (2019) [Økonomiske tab som følge af ekstreme klimaforhold](#).

⁶⁴ Lloyd's Global Underinsurance Report 2012.

⁶⁵ EIOPA's [dashboard om mangler i forsikringsbeskyttelse](#) og [debatoplæg](#).

⁶⁶ Staten Quintana Roo i Mexico har tegnet forsikring på et rev for at beskytte sin kystlinje og turistindustrien mod orkaner. I oktober 2020 udløste orkanen Delta en første udbetaling på ca. 700 000 EUR til reparation af revet.

og promovere den, f.eks. gennem retningslinjer, og opfordre EIOPA til at udvikle sit naturkatastrofedashboard, så der kan foretages vurderinger på landeniveau

- o styrke dialogen mellem forsikringselskaber, politiske beslutningstagere og andre interessenter*
- o afdække og fremme bedste praksis inden for finansielle instrumenter til risikostyring i tæt samarbejde med EIOPA*
- o udforske mulighederne for en mere udbredt anvendelse af finansielle instrumenter og innovative løsninger til håndtering af klimarelaterede risici.*

2.3.4. Sikring af tilgængeligheden og bæredygtigheden af ferskvand

Det er afgørende for modstandsdygtigheden over for klimaændringer at sørge for, at ferskvand er tilgængeligt på en bæredygtig måde. Vand understøtter mange sektorer i økonomien, og adgang til drikkevand er et grundlæggende menneskeligt behov⁶⁷, men voldsomme regnskyl og oversvømmelser kan have en ødelæggende virkning på samfundet og infrastrukturen. Europa står i stigende grad over for situationer, hvor der er for meget eller for lidt vand. Intelligent og bæredygtig vandanvendelse kræver gennemgribende ændringer i alle sektorer. Kommissionen vil prioritere dette gennem øget engagement i den fælles gennemførelsesstrategi for vandrammedirektivet og oversvømmelsesdirektivet. Naturbaserede løsninger er særligt velegnede til at opbygge modstandsdygtigheden over for vands indvirkninger som følge af klimaændringer. Klimaændringer gør det mere udfordrende at dele vandressourcer og fordrer et tættere samarbejde mellem tilpasningsindsatsen og vandforvaltningsmyndigheder, herunder på tværs af grænser⁶⁸.

Vi skal også skære kraftigt ned på vandforbruget. Kommissionen vil i den forbindelse arbejde for en bredere anvendelse af tørkeforvaltningsplaner, foranstaltninger til forøgelse af jordens vandbindingsevne og sikker genbrug af vand. Kommissionen vil tage fat på at forbedre vandeffektiviteten og genanvendelsen ved at øge kravene til produkter, der er omfattet af miljøvenligt design og energimærkning, energiproduktion, boliger og bygninger samt landbrug, og vil undersøge, hvordan vandbesparelser i industrianlæg kan forbedres. Kommissionen og medlemsstaterne skal endvidere fremme overgangen til vandbesparende teknologier og praksis ved at fastsætte en pris, der korrekt afspejler værdien af vand. Dette kan opnås ved at fremme instrumenter som f.eks. vandressourceallokering, vandgodkendelsessystemer og ved at indarbejde eksterne miljøfaktorer. Inden for landbruget skal der benyttes en videnbaseret tilgang samt højteknologiske og naturbaserede løsninger for at sikre bæredygtig anvendelse af vand. Medlemsstaterne kan støtte præcisionslandbrug gennem nationale strategiske planer for den fælles landbrugspolitik. Medlemsstaterne skal også sikre, at vand prissættes korrekt i overensstemmelse med vandrammedirektivet for ikke at vildlede forbrugerne om de reelle omkostninger forbundet med vand og mad.

Klimaændringer truer også vandkvaliteten. Det er yderst vigtigt at have en stabil og sikker drikkevandsforsyning, så det skal garanteres. Klimaændringerne vil øge risikoen for forurening, herunder akut forurening af ferskvand på grund af virkninger som f.eks. lav flodgennemstrømning, højere vandtemperaturer, oversvømmelser og skovtab. Det er vigtigt at inddrage klimapåvirkninger i risikoanalyserne af (drikke-)vandforvaltningsplaner, udvikle

⁶⁷ Hvilket anerkendes af [den europæiske søjle for sociale rettigheder, princip 20](#), som indregner vand og sanitet blandt de vigtige tjenester, som alle bør have adgang til.

⁶⁸ Eksempler på grænseoverskridende samarbejde omfatter [Rhinens afvandingsområde](#) og [ICPDR](#).

vandovervågningsteknologier og sikre, at der opretholdes en vis vandgennemstrømning i floderne. Disse tiltag vil spille en vigtig rolle med hensyn til at sikre vandkvaliteten og sørge for, at der er tilstrækkelige mængder vand til miljøet og til befolkningen. Det er tilsvarende vigtigt at maksimere jordbundens evne til at rense vand og mindske forureningen.

Kommissionen vil:

- *bidrage til at sikre klimarobust og bæredygtig anvendelse og forvaltning af vand på tværs af sektorer og grænser ved at forbedre koordineringen af tematiske planer og andre mekanismer, såsom tildeling af vandressourcer og vandtilladelser*
- *bidrage til at mindske vandforbruget ved at øge vandbesparelseskravene til produkter, opmuntre til effektiv brug af vand og vandbesparelser og fremme en bredere anvendelse af tørkeforvaltningsplaner samt bæredygtig jordbundsforvaltning og arealanvendelse*
- *bidrage til at garantere en stabil og sikker drikkevandsforsyning ved at tilskynde til, at risiciene forbundet med klimaændringer indarbejdes i risikoanalyser af vandforvaltningen.*

3. INTENSIVERING AF DEN INTERNATIONALE INDSATS FOR MODSTANDSDYGTIGHED OVER FOR KLIMAÆNDRINGER

Vores ambitioner omkring tilpasning til klimaændringer skal være på linje med vores globale førerposition inden for afbødning af klimaændringer. Parisaftalen fastsatte det globale mål for tilpasning og fremhævede tilpasning som et vigtigt element i den bæredygtige udvikling. Tilpasning er et tværgående element i EU's og medlemsstaternes optræden udadtil, der spænder over internationalt samarbejde, migration, handel, landbrug og sikkerhed⁶⁹. For at opnå de bedst mulige resultater bør EU og dets medlemsstater samarbejde på en sammenhængende og koordineret måde. Klimaændringer og sikkerhed er indbyrdes forbundne. Kommissionen og den højtstående repræsentant understregede allerede i 2008, at klimaændringer er en trusselsmultiplikator, der forværrer eksisterende spændinger og ustabilitet⁷⁰.

EU vil fremme subnationale, nationale og regionale tilgange til tilpasning med særligt fokus på tilpasning i Afrika, små udviklingsøstater (SIDS) og de mindst udviklede lande (LDC). I EU's optræden udadtil skal tilpasning inddrages på en mere effektiv måde med en tilgang, der omfatter humanitær bistand, udvikling og fred, for at nå ud til de mest udsatte, sårbare, konfliktramte eller marginaliserede befolkningsgrupper, så ingen og intet sted lades i stikken. Der er behov for specifikke, skræddersyede foranstaltninger for at imødegå den uforholdsmæssigt store indvirkning, som klimaændringerne har på sårbare grupper og på menneskerettighederne⁷¹. Dialog med partnerlande bør være møntet på at øge samarbejdet om tilpasning til klimaændringer, opnå en bedre forståelse af udfordringerne i forbindelse med tilpasning til klimaændringer i tredjelande og fremme klimatilpasningsforanstaltninger og god praksis. Der vil blive givet prioritet til klimasårbare lande og til dem, der er særligt

⁶⁹ Mange landbrugsråvarer, der eksporteres til EU, er f.eks. i fare som følge af ekstreme vejrforhold og langsomme klimaændringer — tilpasning og diversificering af handelen er nødvendig for at støtte befolkningsgrupper, der er afhængige af en sådan eksport.

⁷⁰ [S113/08 klimaændringer og international sikkerhed](#).

⁷¹ Der er udført vigtigt arbejde i [UNFCCC's taskforce vedrørende fordrivelse](#). Se også [EU's ligestillingsstrategi](#) og [strategien for handicappedes rettigheder](#).

proaktive partnere i klimaindsatsen. EU vil gennemføre den grønne dagsorden for Vestbalkan og stærke partnerskaber med nabolandene, navnlig Middelhavsområdet⁷².

EU har tidligere samarbejdet med andre lande om klimatilpasning på alle niveauer. Kernen i EU's eksterne indsats for tilpasning skal være den økonomiske, miljømæssige og samfundsmæssige udviklingsmodel i FN's mål for bæredygtig udvikling og den europæiske grønne pagt. Denne udviklingsmodel er baseret på modstandsdygtighed, planlægning, støtte til lokale grupper, forebyggelse og velinformeret beslutningstagning. Nationalt bestemte bidrag, nationale tilpasningsplaner og andre klimarelevante planer (f.eks. biodiversitet, katastroferisikoreduktion) udgør en solid samarbejdsplatform. EU kan også lære af andre: Mange af vores internationale partnere har længe været i klimaændringernes frontlinje og har værdifulde erfaringer, der kan hjælpe Europa med at blive mere klimarobust.

Der er et presserende behov for yderligere internationale finansielle ressourcer til tilpasning til klimaændringer, både fra offentlig og privat side. Der vil blive udviklet innovative finansieringsmekanismer for at mobilisere privat finansiering til tilpasning i partnerlandene. Ud over at øge støtten til tilpasning skal klimafinansieringen i højere grad gå til den mest effektive indsats og til lande og samfund, der er særlig sårbare over for virkningerne af klimaændringer og har mindre handleevne. Der er behov for politisk lederskab, en kollektiv international indsats og engagement for at afsætte ressourcer til modstandsdygtighed over for klimaændringer.

Rubrik 2: Tilpasning til klimaændringerne i Afrika⁷³

Både EU og Afrika er i færd med at bekæmpe klimaændringerne⁷⁴. Verdensbanken skønner, at klimaændringerne alene i Afrika syd for Sahara kan udløse en migration på op til 70 millioner mennesker inden 2050. EU har allerede forpligtet sig til at hjælpe Afrika med at tilpasse sig til et barskere klima, herunder gennem naturbaserede løsninger som Great Green Wall-initiativet. I perioden 2014-2019 mobiliserede EU ca. 3,4 mia. EUR til støtte for klimatilpasning i regionen. EU yder bl.a. støtte til African Adaptation Initiative og til African Risk Capacity og har lanceret forsknings- og innovationspartnerskabet Africa Research and Innovation Partnership.

EU vil støtte og fremme partnerlandes indsats for at udvikle lokale, nationale og regionale tilpasningsstrategier og strategier for katastroferisikobegrænsning. Den vil fortsat arbejde med afrikanske initiativer og institutioner, der støtter regional tilpasning og katastroferisikostyring. Disse bestræbelser vil bygge videre på Team Europe-tilgangen og følge en integreret tilgang mellem tilpasning, udvikling og humanitær bistand.

3.1. Øget støtte til international modstandsdygtighed og beredskab over for klimaændringer

Støtte til partnerlandenes tilpasning til klimaændringer omfatter tilvejebringelse af ressourcer, prioritering af foranstaltninger og øget effektivitet. Dette kan opnås ved at gennemføre omfattende risikostyringsstrategier gennem nationale eller subnationale tilpasningspolitikker, der er modstandsdygtige over for klimaændringer, i synergi med katastroferisikostyring og miljø- og socialpolitikker. Støtten vil være fokuseret på opbygning af administrativ kapacitet, vurdering af eksponering og sårbarheder, forbedring af

⁷² Middelhavsområdet er et klimaændringsområde, der opvarmes 20 % hurtigere end det globale gennemsnit — dette viser, hvor vigtigt det er at støtte tilpasningsindsatsen i de sydlige nabolande.

⁷³ Afrika er et af de mest sårbare kontinenter på grund af dets høje eksponering og lave tilpasningsevne ([IPCC AR4, WG 2](#)).

⁷⁴ Frem mod en omfattende strategi for samarbejdet med Afrika [JOIN\(2020\) 4 final](#).

dataindsamling og analyser, udarbejdelse af tilpasningsplaner i overensstemmelse med nationale prioriteter og sårbarheder og fremme af klimasikre strukturreformer og naturbaserede løsninger i lyset af deres sidegevinster.

Klimaændringerne forstærker truslerne mod den internationale stabilitet og sikkerhed, som især rammer mennesker, der i forvejen befinder sig i skrøbelige og sårbare situationer. Det anerkendes i stigende grad, at klimaændringer bidrager til grundlæggende forhold, der er befordrende for voldelige konflikter⁷⁵. Tilpasningsforanstaltninger kan være et værdifuldt redskab til konfliktforebyggelse og mægling. Der bør tages hensyn til målene for menneskelig udvikling og klima, når der opbygges modstandsdygtighed i skrøbelige, konfliktramte lande. Tilpasningsstrategier, -programmer og -projekter bør udformes på en konfliktfølsom måde for at undgå, at spændingerne forværres. Dette er vigtigt for at mindske risikoen for klimarelateret fordrivelse og sætte sig bedre ind i og forvalte sammenhængen mellem klimaændringer, sikkerhed og mobilitet⁷⁶.

Kommissionen vil anlægge en skræddersyet tilgang for at bidrage til at øge modstandsdygtigheden over for klimaændringer på globalt plan. EU vil i overensstemmelse med FN's nye dagsorden for byer øge sin støtte til lokale myndigheder. Dette indebærer at gøre fremskridt med hensyn til tilpasning under den globale borgmesterpagt, fremme bæredygtig og modstandsdygtig udvikling i by- og landområder, støtte samfundsengagement i planlægning og gennemførelse af lokalt styret tilpasning, fokusere på uformelle bosættelser og kanalisere finansielle ressourcer til det lokale niveau. EU vil også inddrage klimahensyn til internationale ressourcer, som EU forvalter i fællesskab med andre partnere, såsom internationalt fiskeri eller beskyttelse af biodiversitet uden for områder under national jurisdiktion i henhold til FN's havretskonvention. EU vil derudover samarbejde med regionale fiskeriforvaltningsorganisationer, herunder Kommissionen for Bevarelse af de Marine Levende Ressourcer i Antarktis, for at fremme tilpasning og nye beskyttede havområder.

Den Europæiske Union vil:

- *øge støtten til udvikling og gennemførelse af nationalt bestemte bidrag og nationale tilpasningsplaner i EU-partnerlande og integrere konfliktfølsom, foregribende og forebyggende modstandsdygtighed over for klimaændringer i relevante EU-politikker og -instrumenter med henblik på eksterne aktioner*
- *intensivere og udvide tilpasningsstøtten til lokale myndigheder i EU-partnerlande, kandidatlande og potentielle kandidatlande og udvikle regionale programmer, herunder for EU's sydlige og østlige naboskabslande*
- *inkludere hensyn til klimaændringer i den fremtidige aftale om bevaring og bæredygtig udnyttelse af havets biodiversitet i områder uden for national jurisdiktion.*

3.2. Udvidelse af international finansiering til opbygning af modstandsdygtighed over for klimaændringer

⁷⁵ Forskning tyder f.eks. på, at klimaskabte ressourcemangler og ændrede migrationsmønstre indirekte bidrager til konflikter, herunder konflikter mellem landbrugere og hyrder.

⁷⁶ Med [videncentret for migration og demografi](#), [videncentret for katastroferisikostyring](#) og [Horisont 2020](#).

Det er afgørende at identificere nye og innovative finansielle ressourcer til tilpasning og modstandsdygtighed, navnlig for de mindst udviklede lande og små udviklingsøstater. Globalt set vil ca. 93 % af den offentlige og private sektors finansiering af klimaindsatsen gå til afbødning af klimaændringer⁷⁷. Finansieringen af klimatilpasning udgjorde i gennemsnit ca. 25 mia. EUR om året i 2017, men behovet skønnes at være ti gange større⁷⁸. EU og dets medlemsstater øgede deres samlede klimafinansieringsstøtte til tredjelande med 7,4 % i 2019 og nåede dermed op på 21,9 mia. EUR, hvoraf 52 % blev brugt til at hjælpe EU-partnere med at tilpasse sig klimaændringer⁷⁹. Tilvejebringelsen af en stor andel af klimafinansieringen inden for EU's internationale samarbejde og særlig til tilpasning har medført, at EU har opnået anerkendelse i internationalt regi, og dette må opretholdes fremover. Kommissionen vil sigte mod at øge ressourcerne og yderligere mobilisere tilpasningsfinansiering i større skala, herunder gennem innovative mekanismer såsom Den Europæiske Fond for Bæredygtig Udvikling Plus (EFSD+), idet der mobiliseres ressourcer gennem bilaterale kanaler og EU's medlemsstater.

EU vil yde målrettet støtte til partnerlande for at bidrage til at frigøre eksisterende og nye finansielle ressourcer til klimatilpasning. Dette omfatter hjælp til partnerlande med at få adgang til klimafinansiering fra internationale kilder, såsom Den Grønne Klimafond og Tilpasningsfonden, og samarbejde med multilaterale udviklingsbanker, finansielle institutioner og den private sektor. Der skal lægges særlig vægt på at sikre, at de finansielle ressourcer når ud til de mest sårbare befolkningsgrupper i udviklingslandene, såsom dem der traditionelt har begrænset institutionel kapacitet til at modtage internationale finansielle ressourcer, navnlig i skrøbelige og konfliktramte lande. For at øge finansieringen af international klimarelateret katastroferisikostyring vil EU fremme anvendelsen af finansieringsinstrumenter. Disse omfatter forsikring af offentlige aktiver, beredskabsfonde og kreditlinjer samt statslig eller privat forsikring. EU vil også søge at fremme klimasikring af nye og eksisterende investeringer, idet der startes med dem, der modtager finansiell støtte fra EU.

Den Europæiske Union vil:

- *sigte mod at øge den internationale klimafinansiering til tilpasning gennem EU's instrumenter for eksterne aktioner og ved at mobilisere investeringer fra den private sektor*
- *fremme udformningen og gennemførelsen af strategier for finansiering af katastroferisici for at øge den makroøkonomiske modstandsdygtighed over for klimaændringer i partnerlande*
- *hjælpe partnerlande med at udforme politikker og incitamenters for at fremme klimarobuste investeringer, herunder i naturbaserede løsninger*
- *forbedre klimasikringen af alle EU's eksterne investeringer og aktioner.*

3.3. Styrke det globale engagement og udvekslinger om tilpasning

Det stigende momentum inden for tilpasning vil blive styrket på internationalt plan. Kommissionen vil som den stærkeste fortalere for en ambitiøs international indsats i henhold

⁷⁷ [Klimapolitisk initiativ](#) (2019).

⁷⁸ <https://www.cas2021.com/documents/reports/2021/01/22/state-and-trends-in-adaptation-report-2020>.

⁷⁹ Dette omfatter finansiering til tilpasning alene og til en kombination af afbødning og tilpasning.

til Parisaftalen fortsat bakke op om fornyede opfordringer til mere multilateralisme. Dette vil indebære samarbejde med de øvrige parter i De Forenede Nationers rammekonvention om klimaændringer og Parisaftalen for at sikre, at tilpasning til klimaændringer og spørgsmål vedrørende tab og skader behandles i tilstrækkeligt omfang i de internationale forhandlinger. EU vil som led i dette engagement formidle tilpasningsplaner og -tiltag i henhold til Parisaftalen i overensstemmelse med den lige store vigtighed, der tillægges tilpasning og afbødning.

EU er godt rustet til at føre strukturerede dialoger for at dele løsninger og er opsat på at lære af andre. EU har indgående erfaring med at gennemføre tilpasningspolitikker. Kommissionen kan hjælpe partnerlande med at forvalte naturressourcer, vurdere klimarisici og udarbejde passende respons gennem informationstjenester som dem, Copernicus leverer. EU er stærkt engageret i international havforvaltning, -observation og -forskning og er aktiv i globale netværk som f.eks. det internationale koralrevsinitiativ. Der er betydelige videnshuller og innovative tilgange, hvor EU kunne drage fordel af eksisterende erfaringer, f.eks. om naturbaseret tilpasning, som foretages af lokalsamfundene. Dette er af presserende relevans for regionerne i den yderste periferi og de oversøiske lande og territorier, som allerede står over for store tilpasningsmæssige udfordringer. Vi vil også tilslutte os, støtte og udbygge globale og regionale initiativer, som er relevante for tilpasningen, såsom den transatlantiske forskningsalliance.

Klimaændringernes virkninger har en afsmittende effekt på tværs af grænser og kontinenter. Selv lokale klimapåvirkninger har regionale eller globale konsekvenser, og Europa kan blive ramt af en sådan grænseoverskridende klimarisiko. En afbrydelse af havneinfrastrukturen kan f.eks. hæmme eller endog lukke handelsruter, både for råvarer og andre produkter, og give anledning til potentielle kaskadevirkninger i internationale forsyningskæder. Vi vil styrke samarbejdet og dialogen om tilpasning i vores handelsaftaler for at tackle de fælles udfordringer forbundet med sammenkoblede samfund (f.eks. migration, konflikt og fordrivelse), økosystemer (f.eks. fælles afvandingsområder, havet og polarområderne) og økonomier (f.eks. globale værdikæder).

Den Europæiske Union vil:

- forelægge EU's tilpasningsplaner og -tiltag i henhold til Parisaftalen
- uddybe det politiske engagement omkring tilpasning til klimaændringer med internationale og regionale partnere og partnerlande
- øge viden og værktøjer om tilpasning, der står til rådighed for tredjelande, og fremme tilpasning i grønne alliancer og partnerskaber.

4. KONKLUSIONER

Tilpasning er et nøgleelement i den langsigtede globale indsats over for klimaændringer. EU og det globale samfund er i øjeblikket utilstrækkeligt forberedt på den stigende intensitet, hyppighed og udbredelse af klimaændringernes virkninger, især fordi emissionerne fortsat øges. Vi skal opbygge vores modstandsdygtighed over for klimaændringer hurtigst muligt — lige fra øget bevidsthed og bekymring i offentligheden til massetiltag vedrørende tilpasning. De kraftige advarsler fra forskersamfundet, den øgede synlighed af klimaændringernes virkninger i Europa og genopretningen efter pandemien gør, at dette er et afgørende øjeblik at træffe foranstaltninger mod klimaændringer på og fastholde indeværende generationers arv for at beskytte fremtidige.

Den nye EU-tilpasningsstrategi baner vejen for et højere ambitionsniveau med hensyn til modstandsdygtighed over for klimaændringer: I 2050 vil EU være et klimarobust samfund, der er fuldt ud tilpasset klimaændringernes uundgåelige virkninger. Tilpasning til klimaændringer er derfor en integreret del af den europæiske grønne pagt og dens eksterne dimension og er fast forankret i den foreslåede europæiske klimalov. Den nye strategi har til formål at intensivere indsatsen på tværs af økonomien og samfundet, så vi kan nærme os virkeliggørelsen af visionen om modstandsdygtighed over for klimaændringer frem mod 2050 og samtidig øge synergierne med andre politikområder såsom biodiversitet. Vi vil arbejde for denne vision ved at forbedre kendskabet til klimapåvirkninger og tilpasningsløsninger for at håndtere usikkerhed, ved at optrappe tilpasningsplanlægningen og vurderingerne af klimarisiciene, ved at fremskynde tilpasningsindsatsen og ved at bidrage til at styrke modstandsdygtigheden over for klimaændringer på globalt plan. Kommissionen vil sikre, at strategien gennemføres i tæt samspil med de øvrige elementer i den europæiske grønne pagt.

Kommissionen opfordrer Europa-Parlamentet og Rådet til at godkende denne strategi og sammen med Regionsudvalget og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg i fællesskab skabe en Union, der er modstandsdygtig over for klimaændringer. Kommissionen vil nå ud til offentligheden, til byer, virksomheder, arbejdsmarkedets parter og regioner for at tilskynde dem til at deltage aktivt i gennemførelsen af denne strategi og gå sammen om at imødegå tilpasningsudfordringen.